

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 2. Zakona o ovlasti Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora (»Narodne novine«, broj 102/15), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ godine donijela

UREDBU

O IZMJENAMA ZAKONA O POREZU NA DOHODAK

Članak 1.

U Zakonu o porezu na dohodak (»Narodne novine«, broj 177/04, 73/08, 80/10, 114/11, 22/12, 144/12, Odluka USRH - 120/13, 125/13, 148/13, Odluka USRH - 83/14 i 143/14), u članku 30. stavku 24. riječi: „Kapitalni gubitak priznaje se u godišnjem izvješću u kojem se iskazuju ukupno ostvareni kapitalni dobici na zadnji dan poreznog razdoblja za koje se izvješće sastavlja i podnosi.“ brišu se.

Stavak 27. briše se.

Članak 2.

U članku 51. stavku 8. riječi: „u roku od osam dana od dana ostvarivanja primitka i to na svaki pojedinačni ostvareni primitak koji je izvor kapitalnog dobitka“ zamjenjuju se riječima: „do 31. siječnja tekuće godine za sve kapitalne dobitke ostvarene u prethodnoj godini umanjene za ostvarene kapitalne gubitke iz članka 30. stavka 24. ovoga Zakona“.

U stavku 10. riječi: „pri čemu obveza za plaćanjem predujma nastaje istodobno s isplatom primitka“ brišu se.

Članak 3.

U članku 64. točki 10. riječi: „oblik i sadržaj izvješća te način i rokove podnošenja (članak 30. stavak 27.),“ brišu se.

Članak 4.

Ova Uredba objavljuje se u »Narodnim novinama« i stupa na snagu 1. siječnja 2016. godine.

KLASA: 011-01/15-01/481

URBROJ: 513-07-21-01/15-01

Zagreb, 14. prosinca 2015. godine

Predsjednik

Zoran Milanović, v. r.

Obrazloženje uz prijedlog uredbe o izmjenama Zakona o porezu na dohodak

Uredbom o izmjenama Zakona o porezu na dohodak ne uvodi se novi porez niti dolazi do promjena poreznog opterećenja, već se radi o promjeni načina odnosno dinamike plaćanja i izvješćivanja poreza na dohodak po osnovi kapitalnih dobitaka za koje je već propisana obveza plaćanja poreza, osnovica i stopa poreza, a što je u skladu s člankom 2. Zakona o ovlasti Vlade Republike Hrvatske da uredbama uređuje pitanja iz djelokruga Hrvatskog Sabora (»Narodne novine«, broj 102/15).

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak (»Narodne novine«, broj 143/14), uvedena je obveza oporezivanja kapitalne dobiti s danom primjene od 1. siječnja 2016. godine. Odredbama navedenoga Zakona propisano je da je porezni obveznik – imatelj financijske imovine obvezan predum poreza na dohodak od kapitala po osnovi kapitalnih dobitaka iz članka 30. stavaka 16. i 17. Zakona o porezu na dohodak, osim kapitalnih dobitaka po osnovi otuđenja udjela u trgovačkim društvima, obračunati, obustaviti i uplatiti u roku od osam dana od dana ostvarivanja primitka i to na svaki pojedinačno ostvareni primitak koji je izvor kapitalnog dobitka po stopi od 12% bez priznavanja osobnog odbitka iz članka 36. Zakona o porezu na dohodak. Također, propisano je da se ostvareni kapitalni gubitak ne priznaje tijekom godine, već da se može priznati (sučeliti s ostvarenim godišnjim kapitalnim dobitkom) na godišnjoj razini putem posebnog izvješća.

Navedeno zakonsko rješenje, u smislu dinamike plaćanja predum poreza u roku osam dana od dana ostvarivanja primitka, od sudionika na tržištu kapitala – malih ulagatelja iziskuje dodatni napor i povećano administriranje.

Uvažavajući navedeno te činjenicu da je u ovom trenutku tržište kapitala slabo razvijeno s malim dnevnim prometima odnosno slabim intenzitetom trgovanja, bez obzira na pozitivne pokazatelje gospodarskog rasta i izlaska iz recesije, postojeće zakonsko rješenje moglo bi preusmjeriti male ulagače na druge (manje zahtjevne) modele investiranja (fondove, štednju i slično), a što bi posljedično tržište kapitala moglo dovesti do još teže pozicije odnosno do nesagledivih negativnih posljedica.

Temeljem svega navedenoga predlaže se donošenje Uredbe kojom bi se promijenila dinamika oporezivanja porezom na dohodak po osnovi kapitalnih dobitaka, ne mijenjajući osnovne odrednice o obvezi poreza i poreznom opterećenju.

Obrazloženje uz članke

Uz članak 1.

Brišu se odredbe kojima je propisano izvješće putem kojega se priznaje kapitalni gubitak.

Uz članak 2.

Propisuje se obveza utvrđivanja i plaćanja predujma poreza na dohodak po osnovi kapitalnih dobitaka na godišnjoj osnovi i to temeljem porezne osnovice koja predstavlja razliku između kapitalnog dobitka i kapitalnog gubitka ostvarenog tijekom istog poreznog razdoblja (kalendarske godine).

Uz članak 3.

Brišu se odredbe kojima je propisana ovlast ministru financija da propiše godišnje izvješće putem kojega se priznaje kapitalni gubitak.

Uz članak 4.

Propisuje se stupanje na snagu Uredbe.

Tekst odredbi važećeg zakona koje se mijenjaju

Članak 30.

(1) Dohotkom od kapitala smatraju se primici po osnovi kamata, izuzimanja imovine i korištenja usluga na teret dobiti tekućeg razdoblja, kapitalni dobici i udjeli u dobiti ostvareni dodjelom ili opcijskom kupnjom vlastitih dionica, a koji su ostvareni u poreznom razdoblju.

(2) Izuzimanjima imovine i korištenjem usluga iz stavka 1. ovoga članka smatraju se izuzimanja imovine i korištenje usluga od strane članova trgovačkih društava za njihove privatne potrebe (skrivena isplate dobiti) izvršeni tijekom poreznog razdoblja na teret dobiti tekućeg razdoblja, te izuzimanja fizičkih osoba koje obavljaju samostalnu djelatnost iz članka 18. ovoga Zakona od koje se plaća porez na dobit.

(3) Kamatama iz stavka 1. ovoga članka smatraju se primici od potraživanja svake vrste, a osobito:

1. primici od kamata na kunsku i deviznu štednju (po viđenju, oročenu ili rentnu štednju, uključujući i prinos, nagradu, premiju i svaku drugu naknadu ostvarenu iznad visine uložених sredstava),

2. primici od kamata po vrijednosnim papirima,

3. primici od kamata po osnovi danih zajmova,

4. primici ostvareni na temelju podjele prihoda investicijskog fonda u obliku kamata, ako se ne oporezuju kao udjeli u dobiti na temelju podjele dobiti ili prihoda investicijskog fonda.

(4) Dohotkom iz stavka 1. ovoga članka smatraju se i primici u naravi po osnovi udjela u dobiti članova uprave trgovačkih društava koje ostvaruju putem dodjele ili opcijske kupnje vlastitih dionica.

(5) Dohodak od kapitala po osnovi opcijske kupnje dionica iz stavka 4. ovoga članka utvrđuje se kao razlika između tržišne vrijednosti dionice i opcijskim ugovorom utvrđene cijene dionica, ako je tržišna vrijednost viša u trenutku realizacije prava iz opcije.

(6) Realizacijom prava iz opcije u smislu stavka 5. ovoga članka smatra se trenutak kupnje dionica društva od strane vlasnika opcije (članova uprave društva) ili trenutak prijenosa prava na kupnju dionica društva na treću osobu.

(7) Dohodak od kapitala po osnovi opcijske kupnje vlastitih dionica utvrđuje se poreznom obvezniku koji je vlasnik opcije u trenutku realizacije prava iz opcije prema stavku 6. ovoga članka.

(8) Primici po osnovi udjela u dobiti koje članovi uprave trgovačkih društava ostvaruju dodjelom vlastitih dionica tih društava utvrđuju se u visini tržišne vrijednosti ili razlike između tržišne vrijednosti dodijeljenih dionica i plaćene naknade, ako se dionice stječu uz djelomičnu naknadu.

(9) Dohodak od kapitala prema stavcima 5., 6., 7. i 8. ovoga članka utvrđuje se samo ako vlastite dionice društva u trenutku dodjele tih dionica ili realizacije prava iz opcije kotiraju na burzi ili uređenim javnim tržištima u skladu s posebnim zakonom. Ako ovaj uvjet nije ispunjen po toj osnovi utvrđuje se drugi dohodak iz članka 32. ovoga Zakona.

(10) Pri utvrđivanju dohotka od kapitala ne priznaju se izdaci.

(11) Dohotkom od kapitala smatraju se i primici od dividendi i udjela u dobiti na temelju udjela u kapitalu.

(12) Dohodak od kapitala ne utvrđuje se po osnovi primitaka iz stavka 11. ovoga članka, ako su ti primici ostvareni u okviru ESOP programa, odnosno po osnovi radničkog dioničarstva ili su ostvareni od ulaganja Fonda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te su namijenjeni i dijele se članovima tog fonda. Ministar financija pravilnikom će propisati način ostvarivanja prava na neoporezivu isplatu navedenih primitaka.

(13) Dohodak od kapitala ne utvrđuje se po osnovi dividendi i udjela u dobiti, ako su dividende i ti udjeli iskorišteni za uvećanje temeljnog kapitala društva.

(14) Dohotkom od kapitala po osnovi izuzimanja iz stavka 2. ovoga članka smatra se i razlika primitka koja nastaje kada se tijekom poreznog razdoblja poreznom obvezniku isplati predujam udjela u dobiti, a istekom tog poreznog razdoblja ostvarena dobit nije dostatna za pokriće takvog predujma.

(15) Kamatama iz stavaka 1. i 3. ovoga članka ne smatraju se:

1. zatezne kamate,
2. naplaćene kamate po sudskim rješenjima i rješenjima tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave,
3. kamate na pozitivno stanje na žiroračunu, tekućem i deviznom računu koje su ostvarene od banaka, štedionica i drugih financijskih institucija i to najviše u visini koju ti isplatitelji plaćaju za pologe po viđenju. Navedeno izuzeće se primjenjuje ako je kamata za pologe po viđenju manja od najmanje kamate za oročenu štednju, odnosno ako iznosi najviše do 0,5% godišnje,
4. primici od kamata ostvarenih ulaganjem u obveznice, neovisno o izdavatelju i vrsti obveznica,
5. primici po osnovi prinosa na životno osiguranje s obilježjem štednje (isplaćena naknada iznad uplaćenih premija osiguranja) i prinosa po osnovi dobrovoljnog mirovinskog osiguranja.

(16) Dohodak od kapitala po osnovi kapitalnih dobitaka iz stavka 1. ovoga članka čini razlika između ugovorene prodajne cijene odnosno primitka utvrđenog prema tržišnoj vrijednosti financijske imovine koja se otuđuje i nabavne vrijednosti.

(17) Primicima iz stavka 16. ovoga članka smatraju se primici od otuđenja financijskih instrumenata i strukturiranih proizvoda (u daljnjem tekstu: financijska imovina) odnosno primici od:

1. prenosivih vrijednosnih papira i strukturiranih proizvoda, uključivo i udjela u kapitalu trgovačkih društava i drugih vrsta udruživanja čiji je način raspolaganja udjelima usporediv s takvim društvima,
2. instrumenata tržišta novca,
3. jedinica u subjektima za zajednička ulaganja,
4. izvedenica,
5. razmjernog dijela likvidacijske mase u slučaju likvidacije investicijskog fonda te ostali primici ostvareni od vlasničkih udjela u slučaju likvidacije, prestanka ili istupa.

(18) Otudjenjem financijske imovine iz stavka 17. ovoga članka smatra se prodaja, zamjena, darovanje i drugi prijenos.

(19) Otudjenjem iz stavka 18. ovoga članka ne smatra se:

1. prijenos udjela iz jednog u drugi dobrovoljni mirovinski fond,
2. zamjena vrijednosnih papira s istovrsnim papirima istog izdavatelja pri čemu se ne mijenjaju odnosi među članovima i kapital izdavatelja kao i zamjena vrijednosnih papira, odnosno financijskih instrumenata drugim ili drugima vrijednosnim papirima, odnosno financijskim instrumentima te stjecanja vrijednosnih papira, odnosno financijskih instrumenata u slučajevima statusnih promjena pri čemu u svim slučajevima nema novčanog tijeka i pod uvjetom da je osiguran slijed stjecanja financijske imovine,
3. podjela dionica istog izdavatelja pri čemu ne dolazi do promjene temeljnog kapitala niti novčanog tijeka,
4. zamjena udjela između investicijskih pod-fondova unutar istog krovnog fonda, odnosno zamjena udjela između investicijskih fondova kojima upravlja isto društvo za upravljanje, pod uvjetom da je osiguran slijed stjecanja financijske imovine,
5. otkup udjela u Fondu hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

(20) U slučaju otuđenja financijske imovine iz stavka 19. točaka 2. i 4. ovoga članka kao nabavna vrijednost uzima se vrijednost utvrđena na dan prvog stjecanja financijske imovine.

(21) Dohodak od kapitala po osnovi primitaka ostvarenih od jedinica u subjektima za zajednička ulaganja utvrđuje se u visini ostvarenih, odnosno realiziranih prinosa umanjениh za troškove upravljanja investicijama, odnosno troškove upravljanja imovinom investicijskog fonda (netoprinos), odnosno kod diskontnih vrijednosnih papira i obveznica bez kupona, u visini razlike između otkupne vrijednosti pri emisiji i realizirane vrijednosti pri dospijeću ako otkupitelj drži vrijednosni papir do njegova dospijeca. Dohodak od kapitala po osnovi kapitalnih dobitaka ostvarenih od ulaganja financijske imovine u portfelje, sukladno propisu koji uređuje tržište kapitala, utvrđuje se u trenutku realizacije prinosa iz portfelja umanjenog za troškove upravljanja portfeljem (neto prinos).

(22) Dohodak od kapitala po osnovi kapitalnih dobitaka ne oporezuje se ako je otuđenje izvršeno između bračnih drugova i srodnika u prvoj liniji i drugih članova uže obitelji iz članka 36. stavka 7. ovoga Zakona, između razvedenih bračnih drugova ako je otuđenje u neposrednoj svezi s razvodom braka, nasljeđivanjem financijske imovine te u slučaju ako je financijska imovina otuđena nakon tri godine od dana nabave odnosno stjecanja te imovine.

(23) Ako je financijska imovina stečena darovanjem i otuđena u roku od tri godine od dana nabave, otuđitelj se utvrđuje dohodak od kapitala na način iz stavka 16. ovoga članka. U slučaju stjecanja financijske imovine darovanjem, danom nabave financijske imovine smatra se dan nabave darovatelja, a nabavnu vrijednost čini tržišna vrijednost u trenutku nabave.

(24) Kapitalni gubici mogu se odbiti samo od dohotka od kapitalnih dobitaka koji je ostvaren u istoj kalendarskoj godini. Kapitalni gubitak iskazuje se najviše do visine porezne osnovice. Kapitalni gubitak priznaje se u godišnjem izvješću u kojem se iskazuju ukupno ostvareni kapitalni dobitci na zadnji dan poreznog razdoblja za koje se izvješće sastavlja i podnosi.

(25) Odredbe stavka 24. ovoga članka primjenjuju se i u slučajevima iz članka 27. stavka 11. ovoga Zakona.

(26) Dohodak od kapitala ostvaren u stranoj valuti preračunava se u kunsku protuvrijednost primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke na dan isplate.

(27) Oblik i sadržaj izvješća iz stavka 24. ovoga članka te način i rokove podnošenja propisuje pravilnikom ministar financija.

(1) Predujem poreza na dohodak od izuzimanja imovine i korištenja usluga iz članka 30. stavka 2. ovoga Zakona obračunavaju, obustavljaju i uplaćuju isplatitelji istodobno s isplatom primitka, kao porez po odbitku, po stopi od 40%, bez priznavanja osobnog odbitka iz članka 36. ovoga Zakona.

(2) Predujem poreza na dohodak od kamata iz članka 30. stavka 3. ovoga Zakona obračunavaju, obustavljaju i uplaćuju isplatitelji istodobno s isplatom ili pripisom primitka kao porez po odbitku, po stopi od 12%, bez priznavanja osobnog odbitka iz članka 36. ovoga Zakona.

(3) Predujem poreza na dohodak po osnovi primitaka po osnovi dodjele ili opsijske kupnje vlastitih dionica iz članka 30. stavka 4. ovoga Zakona plaća se po odbitku, po stopi od 25%, bez priznavanja osobnog odbitka iz članka 36. ovoga Zakona.

(4) Predujem poreza na dohodak po osnovi primitaka od dividendi ili udjela u dobiti na temelju udjela u kapitalu iz članka 30. stavka 11. ovoga Zakona plaća se po odbitku, po stopi od 12%, bez priznavanja osobnog odbitka iz članka 36. ovoga Zakona.

(5) Predujem dividendi i udjela u dobiti na temelju udjela u kapitalu iz članka 30. stavka 11. ovoga Zakona oporezuje se pri isplati na način propisan stavkom 4. ovoga članka.

(6) Predujem poreza na dohodak od kapitala po osnovi izuzimanja iz članka 30. stavka 14. ovoga Zakona plaća se po odbitku na način propisan stavkom 1. ovoga članka i to do trenutka podnošenja prijave poreza na dobit.

(7) Isplatitelji primitaka i sam porezni obveznik obvezni su za primitke od kojih se utvrđuje dohodak od kapitala i za uplaćeni porez na dohodak dostavljati Poreznoj upravi propisano izvješće.

(8) Porezni obveznik – imatelj financijske imovine obvezan je predujem poreza na dohodak od kapitala po osnovi kapitalnih dobitaka iz članka 30. stavaka 16. i 17. ovoga Zakona, osim kapitalnih dobitaka po osnovi otuđenja udjela u trgovačkim društvima, obračunati, obustaviti i uplatiti u roku od osam dana od dana ostvarivanja primitka i to na svaki pojedinačno ostvareni primitak koji je izvor kapitalnog dobitka po stopi od 12% bez priznavanja osobnog odbitka iz članka 36. ovoga Zakona.

(9) Porezni obveznik iz stavka 8. ovoga članka obvezan je voditi evidenciju istovrsne financijske imovine po metodi uzastopnih cijena (FIFO).

(10) Iznimno od stavka 8. ovoga članka, za porezne obveznike koji su ostvarili dohodak od kapitala po osnovi kapitalnih dobitaka obvezu obračuna, obustave i uplate predujma poreza na dohodak mogu preuzeti društva za upravljanje i osobe koje temeljem ugovornog odnosa upravljaju financijskom imovinom poreznog obveznika pri čemu obveza za plaćanjem predujma nastaje istodobno s isplatom primitka.

(11) Predujem poreza na dohodak od kapitala po osnovi kapitalnih dobitaka od otuđenja udjela u kapitalu iz članka 30. stavka 16. ovoga Zakona porezni obveznik plaća po rješenju Porezne uprave u roku od 15 dana od dana dostave rješenja, po stopi od 12% bez priznavanja osobnog odbitka iz članka 36. ovoga Zakona. Otuđenje financijske imovine po osnovi udjela u kapitalu porezni obveznik obvezan je prijaviti nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svojem prebivalištu ili uobičajenom boravištu najkasnije u roku od osam dana od dana otuđenja.

(12) Ako dohodak od kapitala po osnovi kapitalnih dobitaka iz članka 30. stavaka 16. i 17. ovoga Zakona nije utvrđen ili nije prijavljen po tržišnim cijenama, dohodak će utvrditi Porezna uprava prema tržišnim cijenama.

(13) Oblik i sadržaj evidencije iz stavka 9. ovoga članka propisuje pravilnikom ministar financija.

Članak 64.

Ministar financija se posebno ovlašćuje da provedbenim propisima propiše:

1. neoporezive iznose nagrada učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja te uvjete pod kojima se mogu isplatiti (članak 10. točka 4.),
2. neoporezive iznose učenika i studenata na redovnom školovanju za rad preko učeničkih i studentskih udruga prema posebnim propisima (članak 10. točka 6.),
3. neoporezive iznose naknada, potpora, nagrada i drugih primitaka po osnovi nesamostalnog rada koje poslodavci isplaćuju radnicima i drugim osobama iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona i neoporezive iznose naknada, potpora, nagrada i drugih primitaka poduzetnika te uvjete pod kojima se mogu isplatiti (članak 10. točka 9. i 10.),
4. neoporezive iznose po osnovi službenih putovanja fizičkih osoba koje ne ostvaruju primitke po osnovi nesamostalnog rada iz članka 14. ovoga Zakona ili primitke od kojih se utvrđuje drugi dohodak iz članka 32. ovoga Zakona, u neprofitnim organizacijama uz naknadu (članak 10. točka 11.),
5. neoporezive iznose stipendija učenicima i studentima za redovno školovanje na srednjim, višim i visokim školama i fakultetima (članak 10. točka 12.),
6. neoporezive iznose sportskih stipendija koje se prema posebnim propisima isplaćuju sportašima za njihovo sportsko usavršavanje (članak 10. točka 14.),
7. neoporezive iznose nagrada za sportska ostvarenja i naknada sportašima amaterima prema posebnim propisima (članak 10. točka 16.),
8. neoporezive iznose primitaka koji se kao bespovratna sredstva isplaćuju iz fondova i programa Europske unije putem tijela akreditiranih u skladu s pravilima Europske unije u Republici Hrvatskoj za provedbu aktivnosti mobilnosti u okviru programa i fondova Europske unije, a u svrhe obrazovanja i stručnog usavršavanja, u skladu s financijskom uredbom Europske komisije, te način i uvjete pod kojima se mogu isplatiti (članak 10. točka 20.),
9. oblik i sadržaj poslovnih knjiga i računa te način vođenja poslovnih knjiga fizičkih osoba koje obavljaju samostalnu djelatnost (članak 23., u svezi sa člankom 18.),
10. osnove i mjerila za utvrđivanje tržišnih cijena (članak 28.), oblik i sadržaj izvješća te način i rokove podnošenja (članak 30. stavak 27.),
11. oblik i sadržaj izvješća o uplaćenim porezno priznatim premijama životnog osiguranja s obilježjem štednje, dopunskog i privatnog zdravstvenog osiguranja i dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja (članak 31. stavak 4.),
12. oblik i sadržaj prijave o utvrđenom dohotku od zajedničke djelatnosti (članak 34. stavak 7.),
13. mogućnosti i načine korištenja osobnog odbitka za poreznog obveznika i uzdržavane članove njegove uže obitelji (članak 36.),
14. način računanjanja inozemnog poreza u tuzemni porez na dohodak (članak 37. stavak 4.),
15. oblik i sadržaj godišnje porezne prijave (članak 42. stavak 1.), oblik i sadržaj privremenog poreznog rješenja te način dostave podataka (članak 43.a stavak 15.),

16. način utvrđivanja i plaćanja predujma poreza na dohodak (članci 45. do 52.),
17. oblik i sadržaj porezne kartice (članak 46. stavak 1.),
18. uz suglasnost ministra rada i mirovinskoga sustava, oblik, sadržaj, rokove te način dostavljanja podataka o isplaćenim primicima i uplaćenom predujmu poreza za potrebe Porezne uprave i Središnjeg registra osiguranika (članak 31. stavak 4., članak 46. stavak 4. i 5., članak 48. stavak 4., članak 50. stavak 7., članak 51. stavak 7., članak 60. stavak 5.),
19. oblik i sadržaj prijave o početku obavljanja samostalne djelatnosti, iznajmljivanja i ostvarivanja inozemnog dohotka (članak 58. stavak 1. u svezi sa člankom 62.),
20. isplate koje se obveznicima poreza na dohodak mogu izvršiti na ostale račune sukladno posebnim propisima te u gotovom novcu (članak 61.).